

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze, pracoviště Slezská se sídlem Slezská 9, 120 00 Praha 2, rozhodl soudkyně JUDr. Hanou Kynšetrovou v právní věci žalobce: AREA TZB a.s. se sídlem Prvomájová 1358/14, 153 00 Praha 5, IČ: 25740351, právně zastoupeného JUDr. Jiřím Zemanem, advokátem, AK V Jámě 1, 110 00 Praha 1, proti žalovanému: STRABAG a.s. se sídlem Na Bělidle 198/21, 150 00 Praha 5, IČ: 60838744, o zaplacení částky 35 139 611,40 Kč s příslušenstvím

t a k t o :

- I.** Žalovaný je povinen zaplatit žalobci částku ve výši 35.139 611,40,- Kč a roční úrok z prodlení ve výši:
- 10,5% z této částky od 7.4.2008 do 30.6.2008
 - 10,75% z této částky od 1.7.2008 do 31.12.2008
 - 9,25% z této částky od 1.1.2009 do 30.6.2009
 - 8,5% z této částky od 1.7.2009 do 31.12.2009
 - 8% z této částky od 1.1.2010 do 30.6.2010
 - 7,75% z této částky od 1.7.2010 do 30.6.2012
 - 7,5% z této částky od 1.7.2012 do 31.12.2012
 - 7,05% z této částky od 1.1.2013 do 30.6.2013
 - 8,05% z této částky od 1.7.2013 do zaplacení.
- a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- II.** Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na nákladech řízení k rukám právního zástupce žalobce částku 3 450 504,- Kč, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III.** Žalovaný je povinen zaplatit na nákladech státu nad rámec vyplacených záloh tak, jak bude v samostatném usnesení, ve výši a lhůtě tam uvedené.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou, doručenou soudu dne 7.4.2008, domáhal proti žalovanému zaplacení částky 35 139 611,40 Kč s příslušenstvím. V žalobě tvrdil, že mezi žalobcem a žalovaným byla dne 19.3.2007 uzavřena smlouva o dílo č.D/841/WBAB/023, podle které měl žalobce provést pro žalovaného jako objednatele dodávku a montáž profesí zdravotně technické instalace, ústředního topení, chlazení, odvodu tepla a kouře a vzduchotechniky na projektu Bondy Centrum Mladá Boleslav, žalovaný byl generálním dodavatelem projektu. Smlouva byla uzavřena na základě protokolu ze 22.2.2007 dne 19.3.2007, celková cena díla byla sjednána ve výši 80 370 000,- Kč bez DPH. Nedílnou součástí smlouvy byly protokol, Všeobecné smluvní podmínky, staveništní předpisy žalovaného, upravená cenová nabídka, aktualizovaná dle protokolu dne 1.3.2007 a dne 12.3.2007.

Dne 2.4.2007 sdělil žalobce opakovaně žalovanému, že v projektové dokumentaci jsou nesrovnalosti a navrhl vhodná řešení jednotlivých vad, na vady dokumentace upozornil již dne 26.3.2007. Žalobce dále v žalobě popsal genezi jednání o položkovém rozpočtu a vadách dokumentace s tím, že dne 3.5.2007 proběhlo jednání, na kterém bylo zjištěno, že připomínky žalobce k dokumentaci nebyly vyřešeny. Žalobce neměl řádnou dokumentaci ani do 25.6.2007, kdy zaslal žalovanému opětovnou výzvu k předložení dokumentace, žalovaný dne 18.7.2007 požádal o změnu části projektu.

Dne 20.7.2007 požádal žalovaný žalobce o předložení podkladů pro uzavření dodatku ke smlouvě, aniž by byl dodatek uzavřen, požádal žalobce o okamžité zahájení výroby vzduchotechniky pro část projektu BILLA, Multikina , OTK . Na žádost žalovaného reagoval žalobce tak, že žalovanému poskytl všechny podklady pro uzavření dodatku smlouvy, dne 1.8.2007 vyzval žalobce žalovaného k součinnosti ohledně dodávek ventilů měření a regulace.

Žalobce dále uvedl, že do října 2007 probíhala spolupráce žalobce a žalovaného bez problémů, žalovaný hradil práce žalobcem na projektu prováděné. Poté žalovaný podstatným způsobem porušil smluvní povinnosti tím, že neposkytl součinnost, žalobce tedy dne 26.2.2008 od smlouvy odstoupil. K datu odstoupení od smlouvy žalovaný neuhradil žalobci faktury v žalobě specifikované, celkem tak dluží na nezaplacených fakturách částku 35 139 611,40 Kč.

Dne 14.8.2007 objednal žalobce u žalovaného změny díla v celkové hodnotě 12 027 803,- Kč bez DPH, byly provedeny změny díla v rozsahu změnových listů, potvrzených žalovaným, v celkové hodnotě 2 060 937,- Kč bez DPH. Dne 17.8.2007 informoval žalobce žalovaného o nedostacích v dílčích částech projektu, dne 18.9.2007 navrhl žalovanému upravený rozpočet, tento ale nebyl žalovaným schválen ani do 21.9.2007. Dne 24.9.2007 zaslal žalovaný žalobci návrh dodatku ke smlouvě, žalobce tento dodatek nepřijal.

Žalobce dále shrnul, jak bylo žalobcem žalovanému fakturováno dílčími fakturami, a uvedl, že žalobce provedl část díla nad rámec sjednané smlouvy z důvodu, aby zamezil hrozícím škodám.

S ohledem na přetrvávající problémy žalobce dne 26.2.2008 od smlouvy odstoupil, neboť žalovaný ani po výzvě nesplnil své smluvní závazky. Dne 28.2.2008 zpracoval znalec ing.Jedlička posudek, ve kterém konstatoval stavební nepřipravenost, dne 7.3.2008 sdělil žalovaný žalobci, že odstoupení od smlouvy neuznává.

Ve věci vydal soud dne 19.května 2008 platební rozkaz, proti kterému podal žalovaný odpor bez odůvodnění.

Ve vyjádření, doručeném soudu dne 3.9.2008, žalovaný k žalobě uvedl, že nesporně článek I.žaloby, dále nesporně, že žalovaný nezaplátil žalobci faktury v žalobě uvedené, včetně 10% zádržného, a rovněž, že dne 22.2.2007 byl podepsán protokol o projednání nabídky. Žalovaný ve svém vyjádření pak výslovně uvedl, že ze strany žalobce nebyla žalovanému zaslána formální nabídka s podrobnou cenovou kalkulací, vymezení předmětu díla ve smlouvě, která byla následně mezi účastníky uzavřena, je tedy nedostatečné, neboť smlouva obsahuje několik verzí sjednaného díla, pro všechny verze smlouvy je shodné, že předmět díla musí odpovídat prováděcí dokumentaci ze dne 1.10.2007, projekt skutečného provedení pak nekorresponduje se skutečným stavem a žalobce tedy provedl jiné dílo, než bylo sjednáno v předmětné smlouvě, toto dílo provedl s prodlením.

Žalovaný dále uvedl, že průběžně proplácel faktury žalobce, neproplátil pouze faktury nad rámec plnění ze smlouvy o dílo, dne 13.3.2008 sdělil žalobci, že odstoupení od smlouvy považuje za neplatné, a navrhl smírné vyřešení věci, dále uvedl, že dodatek ke smlouvě uzavřen nebyl.

V podání, doručeném soudu dne 3.2.2009, žalobce replikou k vyjádření žalovaného uvedl, že žalobce se žalovaným spolupracoval 8 let, žalovaný zaměstnával odborníky, kteří museli být schopni posoudit nesrovnalosti v prováděcí dokumentaci, a že na vnitřní instalace najímaných prostor byly zpracovány samostatné dokumentace, na jejichž základě žalobce zpracoval cenové nabídky a na základě písemných objednávek žalovaného pak práce provedl. Žalobce dále v tomto vyjádření uvedl, že žalovaný odmítl potvrdit soupisy provedených prací, a učinil nesporným, že žalovaný zaplatil žalobci za dílo dle smlouvy částku 71 777 786,82 Kč včetně DPH, s tím, že za práce, provedené nad rámec smlouvy, žalovaný nezaplátil nic. Žalobce popřel, že by dílo k datu odstoupení od smlouvy vykazovalo vady, a uvedl, že dílo nemohl realizovat z důvodu nedostatečného zajištění připravenosti stavby. Nárok, který uplatnil v řízení, upřesnil tak, že se domáhá zaplacení ceny prací provedených pro žalovaného dle smlouvy o dílo i nad rámec smlouvy o dílo.

Ve vyjádření, doručeném soudu dne 4.6.2009, žalobce shrnul vady dokumentace s tím, že dílo bylo podle dokumentace neproveditelné, a vyhradil si upřesnit žalobní petit po zpracování znaleckého posudku.

Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 22.11.2009 shrnul genezi tvorby položkového rozpočtu jako podkladu pro fakturaci a výslovně uvedl, že žalovaný uznává žalobcem provedené práce v hodnotě 64 004 678,27 Kč bez DPH podle odsouhlasených soupisů dodávek a prací, dále uvedl, že provedené dílo neodpovídá dokumentaci skutečného provedení.

Ve svém vyjádření, doručeném soudu dne 22.6.2010, žalobce uvedl, že dokumentace, předložená žalovaným, se netýká předmětu sporu, a polemizoval s důkazy, předloženými ohledně prokázání podoby projektové dokumentace, dále uvedl důvody pro odstoupení od smlouvy a okolnosti, týkající se předání díla, výslovně pak uvedl, že dílo nebylo provedeno zcela dle smlouvy o dílo, avšak pouze z důvodu odstoupení od smlouvy. Opakovaně upřesnil žalobní nárok tak, že se domáhá zaplacení plnění ze smlouvy i nad rámec smlouvy, a vyčíslil své pohledávky.

Ve vyjádření, doručeném soudu dne 16.11.2010, žalobce specifikoval prodlení žalovaného i nárok uplatněný žalobou s tím, že práce nad rámec smlouvy o dílo provedl na základě objednávek ze dne 14.8.2007, které lze de facto posoudit jako druhou smlouvu o dílo, dílo provedl řádně, o čemž svědčí i to, že dílo bylo zkolaudováno a žalovaným užíváno.

Při jednání soudu, konaném dne 8.2.2011, žalovaný výslovně uvedl, že dílo, které provedl žalobce, neodpovídalo dílu, sjednanému písemnou smlouvou o dílo, jejíž existenci žalovaný nespороval. Při jednání soudu, konaném dne 23.1.2012, navrhl žalovaný po výslechu svědků zadání znaleckého posudku k prokázání jeho tvrzení, že realizované dílo neodpovídalo dílu sjednanému ve smlouvě.

Při jednání soudu, konaném dne 27.3.2014, soud v rámci předvidatelnosti soudního rozhodnutí po výslechu znalce ing.Skalníka sdělil, že má za to, že smlouva o dílo mezi účastníky platně uzavřena nebyla, žalobce poučil podle § 118a/, odst.1 a 3 o.s.ř. a vyzval jej k doplnění tvrzení a důkazů ohledně prokázání existence platné smlouvy o dílo.

V podání ze dne 14.5.2014 žalobce po poučení soudu poukázal na princip spravedlivosti, dále připustil, že smluvní dokumentace v předmětné věci působí poněkud chaoticky, neboť požadavky se v průběhu výběrového řízení neustále měnily, dále uvedl, že pro případ, že by soud věc posuzoval v režimu bezdůvodného obohacení, by bylo nutno výši bezdůvodného obohacení stanovit znaleckým posudkem,

Na toto vyjádření reagoval žalovaný vyjádřením, doručeným soudu dne 30.7.2014, ve kterém mimo jiné uvedl, že smlouva, uzavřená mezi žalobcem a žalovaným, neobsahuje uspokojivý popis předmětu díla, dále, že nic nebrání tomu, aby byla znaleckým posudkem zjištěna a určena hodnota prací a dodávek, provedených žalobcem pro žalovaného, a tedy i hodnota bezdůvodného obohacení, dále poukázal na to, že žalovaný již vyplatil žalobci za dílo částku 60 665 435,- Kč bez DPH.

Při jednání soudu, konaném dne 9.10.2014, sdělil soud v rámci předvidatelnosti soudního rozhodnutí, že se domnívá, že mezi účastníky nebyla uzavřena platná smlouva o dílo a že nárok žalobce bude posouzen v režimu bezdůvodného obohacení, v tomto smyslu účastníky podle § 118a/, odst.2 o.s.ř. poučil, strany poté požádaly o prostor pro pokus o mimosoudní dohodu.

V podání ze dne 19.12.2014 navrhl žalobce zadání znaleckého posudku k určení výše bezdůvodného obohacení.

Žalovaný na to replikou ze dne 26.1.2015 navrhl, aby vzhledem k tomu, že již existuje několik znaleckých posudků, byl znalce ustanoven znalecký ústav, dále uvedl, že znalecký posudek ing.Ledeckého si nechal zpracovat pouze pro vlastní potřebu, nikoliv pro potřebu soudu.

V podání, doručeném soudu dne 18.2.2015, vymezil žalobce otázky pro znalce, totéž učinil žalovaný v podání, doručeném soudu dne 23.2.2015.

V podání ze dne 10.12.2015 se žalobce ztotožnil se závěry P. znaleckého posudku s tím, že tento posudek potvrdil oprávněnost nároků žalobce.

Žalovaný v podání ze dne 29.1.2016 zpochybnil závěry znaleckého posudku a rozporoval prezentovaný názor soudu na to, že smlouva ze dne 19.3.2007 je neplatná.

K podání žalovaného ze dne 29.1.2016 se replikou ze dne 4.2.2016 vyjádřil žalobce, který polemizoval sejména s prezentovanou změnou názoru žalovaného na platnost smlouvy o dílo ze dne 19.3.2007, tuto změnu názoru označil jako ryze účelovou.

Při jednání soudu, konaném dne 11.2.2016, byli vyslechnuti zpracovatelé znaleckého posudku ing.Olga Rubinová, Ph.D, ing.Miroslav Výskal, Ph.D. a ing.Petr Aigel, Ph.D., závěrem jednání bylo, že znalcům bylo uloženo dopracovat znalecký posudek v reakci na žalovaným vytykané chyby, které znalci z části uznali, a na množství podrobných odborných otázek na znalce ze strany žalovaného.

Další podání účastníků po tomto datu již byla spíše polemikou se závěry znaleckého posudku.

Žalobce se žalobou domáhal plnění ze smlouvy o dílo č.D/841/WBAB/023, žalovaný existenci platné smlouvy o dílo v řízení opakovaně zpochybnil, a to zejména ve vyjádření ze dne 3.9.2008, které bylo prvním vyjádřením žalovaného ve věci, a dále po výslechu znalce Skalníka ve vyjádření ze dne 30.7.2014.

Soud tedy nejprve řešil otázku, zda smlouva o dílo, ze které uplatnil žalobce v tomto řízení nárok, splňuje náležitosti zákonem předvídané, zejména zda mezi účastníky došlo k dohodě o podstatných náležitostech smlouvy o dílo, tedy k dohodě o ceně nebo způsobu jejího určení a k dohodě o předmětu díla. Důkazní břemeno k prokázání existence platné smlouvy o dílo leželo podle ustanovení § 120, odst.1 o.s.ř. primárně na žalobci.

Žalobce předložil k prokázání existence platné smlouvy o dílo, uzavřené mezi účastníky, řadu listinných důkazů, ze kterých soud ale provedl pouze důkaz smlouvou o dílo č.D/841/WBAB/023 ze dne 19.3.2007 a protokolem, týkajícím se projednání nabídky, ze dne 22.2.2007.

K návrhu žalobce provedl soud důkaz výslech svědků ing.J. P., ing.H. H., ing.J. B., J. K., ing.M.J. a Z. P..

K prokázání výše bezdůvodného obohacení ustanovil soud poté, co účastníky poučil dne 9.10.2014 o změně kvalifikace nároku, usnesením ze dne 4.března 2015 č.j.5 Cm 82/2008-372 znalcem Vysoké učení technické v Brně, a uložil mu vypracovat znalecký posudek, k návrhu účastníků pak znalce- zpracovatele – dne 19.12.2016 a dne 19.1.2017 vyslechl, po prvním výslechu znalců bylo dokazování doplněno zpracováním dodatku č.1 a 2 ke znaleckému posudku.

Z důkazů, navržených žalovaným v rámci procesní obrany, provedl soud důkaz výpovědi svědka P. k., M. D., M. N., P. L.

K návrhu žalovaného ustanovil soud usnesením č.j. 5 Cm 82/2008-240 ze dne 18.března 2013 znalcem z oboru energetika ing.Drahomíra Skalníka k prokázání procesní obrany žalovaného, tedy, že žalobce realizoval dílo jiné, než bylo smluvně sjednáno, a znalce ing.Skalníka k návrhu žalovaného vyslechl.

Jako nadbytečné po provedení shora uvedených důkazů neprovedl soud podle § 120, odst.1 o.s.ř. další důkazy k prokázání plnění smluvních stran ze smlouvy, případně odstoupení od smlouvy, neboť na základě dále hodnocených důkazů dospěl k závěru, že mezi účastníky dne 19.3.2007 platná smlouva o dílo uzavřena nebyla.

Tento závěr byl podpořen i vyjádřeními účastníků, kdy žalovaný v průběhu sporu opakovaně zpochybnil řádné vymezení předmětu díla ve smlouvě o dílo ze dne 19.3.2007 a tedy platnost předmětné smlouvy, žalobce pak ve svém vyjádření ze dne 4.6.2009 výslovně

vedl, že dílo bylo podle existující dokumentace neproveditelné, a vyhradil si upřesnit žalobní petit až poté, co bude zpracován znalecký posudek.

Mezi účastníky nebylo sporu o tom, že žalobce pro žalovaného nějaké dílo realizoval, a že žalovaný zaplatil žalobci za provedené dílo částku 71 777 786,82 Kč včetně DPH, tuto částku žalobce výslovně uvedl ve svém vyjádření ze dne 3.2.2009, částka pak odpovídá částkám, které uvádí žalovaný ve svých vyjádřeních, jak uvedeno shora, žalovaný zmiňuje plnění bez DPH.

Ohledně toho, zda smlouva č.D/841/WBAB/023, splňovala znaky platné smlouvy o dílo, tedy, zda v této smlouvě došlo mezi smluvními stranami k ujednání o podstatných náležitostech smlouvy, učinil soud skutková zjištění pouze na základě dále hodnocených důkazů.

Smlouvou o dílo č.D/841/WBAB/ 023 bylo v řízení prokázáno, že byla uzavřena dne 19.3.2007 mezi žalobcem jakožto zhotovitelem a žalovaným jakožto objednatelem, že objednatel pověřil zhotovitele dodávkami a výkony: dodávka a montáž profesí ZTI, ÚT,CHL, OTK, VZT, a že cena díla byla sjednána ve výši 80 370 000,- Kč bez DPH. Dále bylo prokázáno, že nedílnou součástí smlouvy o dílo tvořil protokol o projednání nabídky ze dne 22.2.2007, Všeobecné smluvní podmínky pro dodavatele a výkony subdodavatelů, staveništní předpisy objednatele, podepsané zhotovitelem, upravená cenová nabídka dle protokolu ze dne 22.2.2007 s tím, že tyto nedílné součásti smlouvy se navzájem doplňují a že v případě rozporu platí ve výše uvedeném pořadí, nedílnou součástí smlouvy byla rovněž kopie pojistné smlouvy. Z takto koncipované smlouvy učinil soud skutkové zjištění, že dílo konkrétně vymezeno nebylo.

Protokolem ze dne 22.2.2007 bylo v řízení prokázáno, že žalobce předložil žalovanému nabídku na dodávku a montáž profesí ZTI, UT, CHK, OTK, VZT, smluvní cena bez DPH činila 82 813 500,- Kč, termín zahájení byl prací 20.3.2007, termín dokončení prací říjen 2007, na straně s výše uvedenými údaji je ale nápis „ neplatné“, rovněž další strana protokolu, který činil dle textu písemné smlouvy nedílnou součástí smlouvy ze dne 19.3.2007, na které bylo další ujednání o smluvní ceně, je přeškrtnuta s nápisem „ neplatí- viz e-mail“, škrtnuto je i na dalších stranách, u bodu 18.7., týkajícího se seznamu objednatelem předané dokumentace společnosti, předkládající nabídku, je napsáno „ neplatí“, k protokolu je volně přiložen list, kde u bodu 18.7. je dílčí změna, není ale zřejmé, kým a kdy byla poznámka v textu „ bez vnitřních instalací“ připsána, zda před podpisem smlouvy o dílo ze dne 19.3.2007, nebo po podpisu smlouvy. Z důkazu v této podobě, tedy z víceméně přeškrtnutých stránek, soud ohledně dohody o vymezení díla neučinil žádné skutkové zjištění.

Z výpovědi svědka ing.J. P. neučinil soud ohledně existence platné smlouvy o dílo žádná skutková zjištění, neboť svědek se k procesu uzavírání smlouvy vyjádřil zcela nekonkrétně.

Výpovědi svědka ing.J. B. bylo v řízení prokázáno, že prováděcí dokumentace byla vydána investorem zhruba rok před dokončením díla, dále, že byly zpracovány změny dokumentace a že původní projektová dokumentace měla vady, objekt zpracovaný dle revize X byl kolaudován v polovině listopadu 2007 a investor stavbu po kolaudaci používal.

Výpovědi svědka J. K. bylo v řízení prokázáno, že dokumentace se upřeshňovala v průběhu provádění zemních prací, prováděcí dokumentace byla zpracována po uzavření smlouvy mezi investorem a generálním dodavatelem, svědek uvedl, že cena odpovídala výsledku výběrového řízení, rozsah díla ve smlouvě mezi generálním dodavatelem a

investorem byl stanoven na základě zadávací dokumentace, rozpočet ani rámcový ke smlouvě přiložen nebyl.

Výpovědi svědka H. H. bylo v řízení prokázáno, že se po srpnu 2007 na díle nepodílel, dále, že žádal po žalobci jednotkový rozpočet až po uzavření smlouvy, jiná podstatná zjištění soud z jeho výpovědi ohledně existence platné smlouvy o dílo, uzavřené mezi žalobcem a žalovaným, neučinil.

Z výpovědi svědka A. Z. soud žádné podstatné zjištění ohledně existence platné smlouvy o dílo, uzavřené mezi žalobcem a žalovaným, neučinil, neboť svědek výslovně uvedl, že smlouvu pouze formálně podepsal na doporučení svého kolegy.

Výpovědi svědka ing.R. O. bylo v řízení prokázáno, že řešil pouze reklamace, procesu uzavření smlouvy se neúčastnil.

Výpovědi svědka J. P. bylo v řízení prokázáno, že se procesu uzavření smlouvy neúčastnil, dále, že oproti dokumentaci, na základě které byla uzavřena smlouva o dílo mezi žalobcem a žalovaným, došlo po podpisu smlouvy ke změnám tzv.revizí X, a že změny byly oproti původní smlouvě podstatné.

Výpovědi svědka Z. P. bylo v řízení prokázáno, že poté, co byly zjištěny nedostatky v koordinaci profesí, proběhlo jednání, jehož výsledkem byla „Revize X“, která řešila rovněž nedostatky v dokumentaci.

Z výpovědi všech svědků, kteří se vyjadřovali k realizaci díla, učinil soud pouze obecné zjištění, které korespondovalo s provedenými listinnými důkazy, tedy, že dílo od počátku nemělo přesně vymezený rámec.

Posudkem ing.Drahomíra Skalníka č.j.033/2013 ze dne 29.8.2013 bylo v řízení prokázáno, že znalec se nevyjádřil ke konkrétní otázce, zda bylo žalobcem realizováno jiné dílo, než dílo uvedené ve smlouvě, a převzal ohledně této otázky pouze závěry posudku ing.Jedličky, že k termínu 10.12.2007 a 26.2.2008 nebyla zajištěna stavební připravenost, dále, že znalec určil cenu poddodávky pro žalovaného, realizovanou žalobcem, zhruba částkou 93 998 6087,- Kč bez DPH.

Výpovědi znalce ing.Drahomíra Skalníka bylo v řízení prokázáno, že podobu díla mohl ověřit pouze na nezabudovaných komponentech, zabudované komponenty mohl ověřit pouze dle stavebních deníků. Obvyklou cenu pak zjistil srovnávací metodou s tím, že dle jeho názoru na díle nemohl figurovat jiný zhotovitel než žalobce, neboť žalobcem byly předány zkušební protokoly a dílo bylo zkolaudováno.

Prokázaný skutkový stav ohledně existence platné smlouvy o dílo, uzavřené dne 19.3.2007 mezi účastníky, podřadil soud těmto právním závěrům, když pro dále prezentovaný závěr vycházel primárně pouze ze dvou listinných důkazů, a to smlouvy o dílo ze dne 19.3.2007 a protokolu ze dne 22.2.2007, které pro posouzení věci shledal dostačujícími.

Podle ustanovení § 536, odst.1, věta první obchodního zákoníku smlouvou o dílo se zavazuje zhotovitel k provedení určitého díla a objednatel se zavazuje k zaplacení ceny za jeho provedení. Dílem se rozumí zhotovení určité věci nebo hmotně zachycený výsledek jiné činnosti (§ 536, odst.2 téhož). Smlouva o dílo je obecným typem smluv, který se použije pro všechny smluvní vztahy, jejichž účelem je provedení díla. Podstatnými náležitostmi smlouvy o dílo je kromě určení smluvních stran vymezení díla i určení ceny nebo vymezení způsobu jejího určení.

„Podstatnou částí smlouvy o dílo je převzetí závazku zhotovitele provést dílo a převzetí závazku objednatele zaplatit cenu díla. Dílem je vždy určitá činnost, přičemž výsledkem této

činnosti je vždy určitá nově vytvořená věc či změna věci, nebo jiný hmotně zachycený výsledek činnosti. Předmětem závazku zhotovitele je závazek k provedení určitého díla (i když zhotovitel může pověřit jeho provedením jinou osobu), nikoliv závazek k zajištění (obstarání) díla “ (rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp.zn.23 Cdo 3904/2009).

„ Smlouva o dílo je neplatná, resp. nevznikla s ohledem na to, že v ní nebyl řádně vymezen její předmět ani cena, popřípadě nebylo zjištěno, že by strany projevíly vůli uzavřít ji bez určení ceny“ (rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp.zn.23 Cdo 5190/2009).

Textem smlouvy o dílo ze dne 19.3.2007 bylo prokázáno, že předmět díla byl vymezen zcela neurčitě, dohoda o konkrétní podobě díla nebyla prokázána ani protokolem ze dne 22.2.2007, který je nedílnou součástí smlouvy o dílo ze dne 19.3.2007, neboť tento protokol je zcela nepřehledný, jak již uvedeno shora.

Na základě uvedených důkazů dospěl soud k jednoznačnému závěru, že existence dohody o podstatných náležitostech smlouvy o dílo, a to konkrétně ohledně řádného vymezení díla, prokázána nebyla, a smlouva o dílo ze dne 19.3.2007 je tedy podle § 37, odst.3 občanského zákoníku absolutně neplatná, tento závěr je dle názoru soudu podepřen nejen judikaturou shora citovanou, ale i dalšími rozhodnutími Nejvyššího soudu ČR, příkladmo odkaz sp.zn.23 Cdo 4262/2011, sp.zn.32 Cdo 2295/2008 nebo 32 Cdo 3668/2013.

S ohledem na prezentovaný závěr se soud nezabýval otázkou platného odstoupení od smlouvy ani plněním ze smlouvy.

Mezi účastníky nebylo sporu o tom, že žalobce dílo v nějaké podobě pro žalovaného provedl, a že za toto dílo zaplatil žalovaný žalobci částku včetně DPH ve výši 71 777 756,56 Kč, žalobce tvrdil, že má nárok na částku vyšší.

Za stavu, kdy výpovědi všech svědků, kteří byli vyslechnuti a vypovídali k realizaci díla, bylo prokázáno, že stavba probíhala chaoticky, sám žalobce již v žalobě výslovně uvedl, že se domáhá plnění ze smlouvy ze dne 19.3.2007 a plnění nad rámec smlouvy s tím, že některé práce provedl i bez dohody s objednatelem z důvodu, aby zamezil škodám, v podání ze dne 4.6.2009 výslovně uvedl, že dílo bylo podle dokumentace neproveditelné a v podání ze dne 14.5.2014, že dokumentace působila chaoticky, dospěl soud k závěru, že spravedlivé je posoudit tvrzený nárok žalobce v režimu bezdůvodného obohacení podle § 451 a následujících občanského zákoníku, o tom účastníky opakovaně poučil.

Popsaný stav chaosu potvrdila následně ve své výpovědi dne 19.1.2017 i znalkyně ing.Rubinová, která výslovně uvedla, že v době, kdy se započalo s dílem, nebyly podklady pro realizaci kompletní, ale že se s dílem začít muselo, že se dokumentace v průběhu realizace díla měnila, částečně i z důvodu, že nebyla řádně pracována, že ale popsáný stav je v současné době na stavbách zcela běžný.

Závěr o posouzení nároku v režimu bezdůvodného obohacení učinil soud i s přihlédnutím k tomu, že ani jedna ze stran netvrdila existenci jiné smlouvy o dílo, než písemné smlouvy ze dne 19.3.2007, žalobce sice v průběhu sporu v podání ze dne 16.11.2010 uvedl, že dílo, realizované na základě objednávek ze dne 14.8.2008, by mohlo být plněním ze samostatné smlouvy o dílo, ale bez další specifikace ohledně podstatných náležitostí takové ústní smlouvy, toto jeho tvrzení je pak v rozporu s tvrzením v žalobě, kde žalobce ohledně objednávek ze dne 14.8.2007 tvrdil dohodu o vícepracích, nikoliv plnění ze samostatné smlouvy.

Nad rámec soud dodává, že ani jedna ze sporných stran nepolemizovala s názorem soudu o překvalifikaci nároku, a obě strany se na zadání znaleckého posudku k určení obvyklé ceny díla, realizovaného žalobcem pro žalovaného, v podstatě shodly.

Nejvyšší soud ČR ve svém rozhodnutí sp.zn.28 Cdo 2766/2009 konstatoval, že výši bezdůvodného obohacení mezi stranami neplatné smlouvy o dílo je v případě neplatné smlouvy o dílo třeba vykládat tak, že rozsah bezdůvodného obohacení na straně objednatele spočívá ve výkonech provedených zhotovitelem, že něž je mu objednatel povinen poskytnout peněžní náhradu. Výše této peněžité náhrady se pak neodvíjí od předpokládané ceny poskytovaného plnění, neboť tato cena obvykle neodpovídá výši majetkového prospěchu, získaného objednatele. Při určení výše náhrady je třeba přihlídnout k nákladům, které by bylo třeba vynaložit na získání stejného plnění v daném místě a čase, přihlídnout k eventuálním nedostatkům plnění a pod. Znalecký posudek pak představuje způsob, jímž lze tyto okolnosti odborně vyhodnotit, aby soud učinil uvážlivé rozhodnutí o výši odpovídající náhrady, popřípadě může být způsobilým podkladem pro rozhodnutí podle § 136 o.s.ř.

Obdobně konstatoval Nejvyšší soud ČR i v rozhodnutí sp.zn.30 Cdo 1206/2007.

K určení ceny obvyklé ustanovil soud znalcem znalecký ústav Vysoké učení technické v Brně, který podal znalecký posudek v intencích otázek účastníků a vymezeného předmětu sporu.

Nejvyšší soud ČR ve svém rozhodnutí sp.zn.23 Cdo 411/2009 konstatoval, že znalecký posudek je třeba hodnotit jako každý jiný důkaz. Soud však nemůže přezkoumávat věcnou správnost odborných závěrů znalce, neboť k tomu soudci nemají odborné znalosti anebo je nemají v takové míře, aby mohli toto přezkoumání zodpovědně učinit.

V rozsudku sp.zn.29 Cdo 1561/2010 Nejvyšší soud nad rámec shora uvedeného konstatoval, že soud sice hodnotí znalecký posudek jako každý jiný důkaz podle § 132 o.s.ř., odborné závěry v něm obsažené ale nepodléhají hodnocení soudem podle § 132 o.s.ř. a soud hodnotí přesvědčivost posudku ve vztahu k jeho zadání, logické odůvodnění jeho závěrů a soulad s ostatními provedenými důkazy. Hodnocení důkazu znaleckým posudkem tedy spočívá v posouzení, zda závěry znaleckého posudku jsou náležitě odůvodněny, zda jsou podloženy obsahem nálezu, zda bylo přihlídnuto ke skutečnostem, s nimiž bylo potřeba se v posudku vypořádat, zda závěry posudku nejsou v rozporu s výsledky ostatních důkazů a zda odůvodnění posudku odpovídá pravidlům logického myšlení.

Posudkem č.14/2015 ze dne 19.října 2015 zpracovatelů ing.Olgy Rubinové, Ph.D, ing.Petra Aigla, Ph.D. a ing.Miloslava Výskala, Ph.D. bylo v řízení prokázáno, že znalci určili obvyklou cenu díla žalobcem skutečně provedeného částkou 92 098 368,- Kč bez DPH.

Vzhledem k tomu, že znalci ve své výpovědi ze dne 19.12.2016 připustili některé nepřesnosti a chyby posudku, byl zpracován dodatek č.1 posudku.

Dodatkem č.1 ze dne 26.8.2016 ke znaleckému posudku č.14/2015 bylo v řízení prokázáno, že znalci po dopracování původního posudku zejména dle připomínek žalovaného určili obvyklou cenu díla částkou 93 577 658,35 Kč bez DPH.

Dodatkem č.2 ze dne 2.1.2017 ke znaleckému posudku č.14/2015, který byl zpracován zejména z důvodu procesní ekonomie a přehlednosti, neboť žalovaný zaslal k podanému posudku a dodatku č.1 řadu vysoce odborných otázek, bylo v řízení prokázáno, že znalci určili na základě dalších připomínek žalovaného obvyklou cenu díla částkou 93 631 340,- Kč bez DPH.

Výpovědi znalců, zpracovatelů posudku, ze dne 19.1.2017, zejména pak výpovědi ing.Rubinové, bylo v řízení prokázáno, že znalci zpracovali posudek v konečné verzi doplněný dodatkem č. 2 zcela v intencích zadání, posudek obsahuje logické závěry a znalci svůj úkol zcela jednoznačně splnili, znalkyně ing.Rubinová věrohodně zdůvodnila odlišnosti ohledně výše obvyklé ceny díla, které realizoval žalobce pro žalovaného, uvedené v posudku,

v dodatku č.1 av dodatku č.2, když uvedla, že při zpracování dodatků již měli znalci další podklady, které umožnily konkrétnější odhad, jako změnové listy, a že obvyklá cena, uvedená v dodatku č.2, posudku odpovídá realitě, neboť došlo i k opravě chyb, které se v posudku dohledaly, cena uvedená v dodatku č.2 tedy odpovídá dílu, které provedl pro žalovaného výlučně žalobce, a že práce, které provedl jiný subjekt, v posudku zohlednila: rovněž logicky vysvětlila postup při zpracování posudku, když uvedla, že jako výchozí bod pro závěr znalců o obvyklé ceně díla sloužily dle dohody znalců a sporných stran výkresy skutečného provedení z listopadu 2007, které zobrazovaly stav díla v řádu několika měsíců před tím, než žalobce stavbu opustil, a že žalobce ani netvrdil, že provedl jiné práce nad rámec stavu zachyceného na uvedených výkresech.

Výpověď znalců ze dne 11.12.2016 soud vzhledem k obsahu výpovědi znalců ze dne 19.1.2017 nehodnotil, neboť ve světle výpovědi znalců ze dne 19.1.2017 a dopracovaných dodatků č.1 a 2 k posudku již tato výpověď nebyla aktuální

Soud poté rozhodl, jak ve výroku uvedeno, a za stavu, kdy mezi účastníky nebylo sporu o tom, že žalovaný již žalobci vyplatil částku 71 777 756,56 Kč, rozhodl, jak ve výroku uvedeno, a žalobě v rozsahu žalobního petitu po změně, kterou soud připustil při jednání, konaném dne 16.2.2017, zcela vyhověl vázán vymezením žalobního nároku, včetně příslušenství pohledávky, o kterém rozhodl podle § 365 a následujících obchodního zákoníku, a žalovaného shledal v prodlení dle návrhu žalobce ode dne podání žaloby.

Soud převzal bez výhrad ohledně stanovení obvyklé ceny díla, které realizoval žalobce pro žalovaného, závěry dodatku č.2 znaleckého posudku, neboť dospěl k závěru, že závěry dodatku 2 znaleckého posudku jsou pro danou věc zcela aplikovatelné a že obvyklá cena byla zjištěna objektivně, a to i s vědomím, že, jak znalci připustili, místy znalci pracovali s hypotézou, zejména ohledně zabudovaných částí, výpovědi znalců ale bylo prokázáno zcela věrohodně, že znalci spíše nárok žalobce tam, kde si nebyli zcela jisti, podhodnotili.

I pokud by ale soud postupoval podle § 136 o.s.ř. a závěr o výši nároku by v konečné fázi měl učinit svojí úvahou, nedospěl by na základě v řízení prokázaného k jinému rozhodnutí, neboť dle jeho názoru závěr ohledně výše nároku, prezentovaný ve výroku I rozsudku, zcela odpovídá prokázanému stavu, kdy již znalec ing.Skalník uvedl obvyklou cenu plnění, a to pouze za nezabudované komponenty, určil ve výši více než 93 tisíc korun, ve výroku I uvedené částka je tedy z pohledu soudu částkou spravedlivou.(ohledně toho odkaz příkladem na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp.zn.28 Cdo 418/2009).

O nákladech řízení žalobce vůči žalovanému rozhodl soud podle § 142, odst.1 o.s.ř. Žalobce byl ve věci úspěšný, podle vyhlášky č.177/1996 Sb. mu přísluší nákladů řízení, sestávajících se ze soudního poplatku ve výši 1 000 000,- Kč, 32 hlavních úkonů podle § 11, odst.1 vyhlášky po 58 380,- Kč za jeden úkon, a to za převzetí zastoupení, sepis žaloby, podání doručené soudu dne 3.2.2009, dne 4.6.2009, dne 22.6.2010, dne 16.11.2010, dne 16.8.2012, dne 12.11.2013, podání ze dne 14.5.2014, 18.9.2014, 19.12.2014, ze dne 6.2.2015, ze dne 14.12.2015, ze dne 4.2.2016, ze dne 22.4.2016, podání doručené soudu dne 7.2.2017 a 8.2.2017 a účast na jednání soudu dne 19.5.2009, dne 24.11.2009, dne 8.2.2011, dne 11.4.2011, 9.6.2011, 7.11.2011, 23.1.2012, 27.3.2014, dne 9.10.2014, dne 11.2.2016, dne 19.1.2017, 5 půl úkonů podle § 11, odst.2 vyhlášky po 29 190,- Kč za jeden úkon, a to za vyjádření, doručené soudu dne 9.12.2009 a dne 29.11.2011, podání ze dne 17.1.2017 a účast u jednání soudu dne 2.11.2010 a dne 16.2.2017, 37 režijních paušálů po 300,- Kč podle § 13 vyhlášky a DPH ve výši 425 294,- Kč.

Jako účelně vynaložený náklad neposoudil soud vyjádření žalobce, doručené soudu dne 10.3.2010, vyjádření, doručené soudu dne 15.7.2011, ve kterém se žalobce vyjadřoval k výpovědi svědků, neboť toto mohlo být zahrnuto v závěrečném návrhu, žádost o prodloužení lhůty ze dne 8.10.2013, přípis ze dne 23.1.2014, ze dne 6.5.2014, ze dne 8.7.2014, ze dne 26.11.2014, ze dne 27.9.2016, ze dne 3.2.2016, ze dne 18.2.2016, ze dne 22.4.2016, ze dne 4.5.2016, ze dne 27.9.2016.

Za stavu, kdy doposud nebylo pravomocně rozhodnuto o znalečném, rozhodl soud podle § 148 o.s.ř. pouze o základu nároku státu, výše pak bude stanovena v samostatném usnesení..

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů od jeho doručení k Vrchnímu soudu v Praze prostřednictvím soudu zdejšího.

V Praze dne 16. února 2017

JUDr. Hana Kynštetová, v. r.
soudce

Za správnost:
Ladislava Vitásková